SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1589

av Markus Selin och Mathias Tegnér (båda S)

En säker och samordnad digital infrastruktur för offentlig verksamhet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en samordnad, säker och robust digital infrastruktur för offentlig verksamhet, inklusive möjligheten för kommuner och regioner att använda statliga gemensamma lösningar för it-infrastruktur, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten bör ta ett övergripande ansvar för att offentlig verksamhet har tillgång till säkra system och tydliga och ändamålsenliga regelverk för lagring och hantering av offentlig information, med en tydlig ansvarsfördelning mellan offentliga aktörer och höga krav på rättssäkerhet, kontroll och säkerhet, samt att information av särskild betydelse för samhällets funktion ska kunna hanteras under tillräcklig svensk kontroll, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sveriges offentliga verksamhet är i dag helt beroende av digital infrastruktur. Myndigheter, kommuner och regioner hanterar stora mängder information i digitala system och är beroende av att dessa system är tillgängliga, säkra och motståndskraftiga mot störningar. Digitaliseringen har samtidigt inneburit att den offentliga sektorns

informationshantering blivit alltmer komplex. Olika myndigheter och offentliga aktörer använder i dag många olika tekniska plattformar och lösningar. I vissa fall är verksamheten också beroende av kommersiella och utländska leverantörer för lagring, kommunikation och andra centrala IT-tjänster.

Det skapar utmaningar både när det gäller effektivitet och säkerhet. Det offentliga bör kunna dra nytta av gemensamma investeringar i infrastruktur och tekniska lösningar, samtidigt som beroenden av enskilda leverantörer behöver kunna begränsas där det är motiverat. Digital infrastruktur är i dag en samhällsinfrastruktur på samma sätt som andra grundläggande infrastrukturer. Den måste därför vara robust, säker och motståndskraftig mot störningar, cyberangrepp och andra påfrestningar. Riksdagens trafikutskott har också i sin behandling av digitaliseringsfrågor betonat betydelsen av robusta och säkra elektroniska kommunikationer samt digitalisering i offentlig verksamhet.

Sverige behöver därför en mer samordnad offentlig digital infrastruktur. Staten bör ta ett större ansvar för att utveckla och tillhandahålla säkra gemensamma lösningar för offentlig verksamhet. Det bör också vara möjligt för kommuner och regioner att på ett enkelt och ändamålsenligt sätt använda statliga lösningar för IT-infrastruktur. En sådan ordning skulle kunna ge betydande stordriftsfördelar och samtidigt höja den samlade säkerhetsnivån. Det skulle också kunna minska behovet av att varje offentlig aktör självständigt upphandlar och förvaltar motsvarande funktioner.

Det är samtidigt viktigt att den offentliga digitala infrastrukturen utformas med höga krav på informationssäkerhet, kryptering, driftsäkerhet, redundans och långsiktig förmåga. För samhällsviktig information behöver det finnas möjlighet att säkerställa tillräcklig svensk kontroll och att informationen hanteras under rättsliga och tekniska förhållanden som är förenliga med svenska säkerhetsintressen. Det handlar inte bara om att offentlig information ska hanteras i statlig regi eller lagras på ett visst sätt. Staten måste också ha förmåga att säkerställa att offentlig verksamhet har tillgång till säkra system och att information och data av betydelse för samhällets funktion kan hanteras med tillräcklig kontroll.

Digitaliseringen förändrar också förutsättningarna för den offentliga förvaltningens informationshantering. Staten har ett särskilt ansvar för att det finns tydliga och enhetliga ramar för hur offentlig information ska hanteras. Det offentliga ska kunna använda digitaliseringens möjligheter till effektivare informationshantering och bättre service, men detta måste ske med tydliga krav på säkerhet, rättssäkerhet och

ansvarsfördelning. Frågor om digitalisering, offentlig förvaltning och myndigheternas ansvar har därför också en tydlig förvaltningspolitisk dimension och har återkommande behandlats av riksdagens konstitutionsutskott. Idag kan offentliga aktörer ha olika tekniska förutsättningar och olika förmåga att hantera digital information på ett säkert sätt. Det skapar en risk för att säkerhetsnivån blir beroende av vilken myndighet, kommun eller region som hanterar informationen.

Staten bör därför ha ett övergripande ansvar för att offentlig verksamhet har tillgång till säkra system och ett tydligt regelverk för lagring och hantering av offentlig information. För information som är särskilt viktig för samhällets funktion bör det också finnas tydliga krav på kontroll, säkerhet och motståndskraft. En sådan ordning stärker både den offentliga förvaltningens förmåga och medborgarnas förtroende för hur det allmänna hanterar information. Digitalisering är därmed inte enbart en fråga om teknisk utveckling. Det är också en fråga om hur den offentliga förvaltningen ska organiseras och hur staten säkerställer att grundläggande krav på säkerhet, rättssäkerhet och ansvar kan upprätthållas i en digital tid.

Markus Selin (S) *Mathias Tegnér (S)*